

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

185. An, & qualiter vacent benefici a ob non promotionem intra annum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

quia non constat de iure aliquo ipsius; atque ita actori imponitur perpetuum silentium, cum condemnatione in expensis. Lott. à n. 177. Sed neque impeditur huiusmodi absolutoria in petitorio ex possessorio non suspensa; ut Casar de Grass. *decij.* 103. *de re iudic. n. 1.* multo que minus ex mente actoris colligantis, modò præmittatur citatio generalis contra sua interesse putantes. juxta Rotæ *decis.* 872. l. 3. p. 3. *divers.* Neque ex censurarum vinculo; & licet id constitutum sit ad favorem rei, idem tamen servatur favore actoris, si is possideat. Lott. à n. 180.

Questio 182. A quo, & quibus conferri possint beneficia vacantia per privationem?

1. **R**espondeo ad primum: quantum præcisè ex hoc est, quòd vacent per privationem, nisi aliunde specialis aliqua ad sit hic & nunc reservatio, conferri possunt, sicuti & aliter vacantia. Nimirum reservantur per regulam mensium, si vacent in mensibus apostolicis, relinquuntur Ordinario, si vacent in mensibus Ordinarii, Gonz. *gl. 15. n. 156.* citans Nav. *conf. 18. de præbend. n. 3. & per totum.*

2. Respondeo ad secundum: dum beneficium vacat ipso iure, vel per sententiam (sive ex dicta privatione ob delictum, sive ob aliam causam) non possunt provideri de eo, nec à Sede Apostolica, nec ab Ordinariis, nec ab alio quocunque collatore illi, qui fuerunt iudices civiles vel criminales, dictarum causarum; sive sint Cardinales, vel Rotæ Auditores, aut Referendarii, Patriarchæ, Archi-Episcopi, vel quivis alius similis, aut dissimilis iudex. Neque etiam dictorum iudicum nepotes, consanguinei seu affines, sollicitatores, procuratores, domestici familiares, cujuscunque status, gradus, ordinis, conditionis fuerint, cum decreto irritante, ut sanctissime constitutum fuit, ad obviandum fraudibus, & iniuriis, ac delinquentibus occasionebus in privando aliquem innocentem, vel esse privatum declarando; ut aliquis ex præfatis personis de tali beneficio provideatur per Bullam Pii IV. qua incipit: *cupientes* Gonz. *loc. cit. n. 157.* eandem Bullam ad fufum recitans n. 158.

PARAGRAPHVS II.

De vacatione ex privatione ob delicta omissionis, &c.

Questio 183. An, & qualiter vacent beneficia ob non factam publicationem resignationis?

Respondeo de hoc agendum infra, ubi de publicationis resignationis: vide tantisper Lott. l. 3. q. 21.

Questio 184. An, & qualiter vacet beneficium curatum ob non servatam in eius collatione formam constitutionis Pii quinti, qua incipit: In conferendis. sub data 15. Kal. April. Anno 1566. & est in Bullario 82. inter constitutiones hujus Pontificis?

Respondeo: vacare ipso iure, asserunt Barb. juris Eccl. l. 3. c. 14. n. 37. Chok. *ad reg. 8. cancel. n. 18. vers. 31.* Gonz. *gl. 15. n. 88.* verum tamen non tam de novo vacare ipso iure exinde talia beneficia, quam tales eorum collationes, in quibus dicta for-

ma non servata, nullas esse, & ea pèrgere vacare antè, satis demonstrant dicta constitutionis verba, qua lege apud eundem Gonz. *gl. 6. n. 125.* & Quarant. *in sum. Bullarii, v. beneficium parochiale. collat. 4.*

Questio 185. An, & qualiter vacet beneficium ob non promotionem infra annum?

1. **R**espondeo privari & vacare ipso iure. Azor. p. 2. l. 7. c. 16. q. 11. Gonz. *gl. 15. n. 47.* Vide fuscè de hoc dicta *in tr. de elect.* Porro tradit Less. *de just. l. 2. c. 34. dub. 29. n. 101.* pœnam hanc privationis beneficii incurri ipso iure, ita ut ex communit sententia ante ullam sententiam declaratoriam teneatur talis se spoliare beneficio; eò quod licet pœnæ regulariter non obligent ad sui executionem ante sententiam, saltem declaratoriam criminis, hæc tamen privatio non tam sit pœna, quam defectus conditionis requisitæ à lege, ut collatio firma perseveret; ac proinde, deficiente hac conditione, rescindatur, & resolvatur collatio à principio valida, lege sic disponente. Quam sententiam quamvis Castrop. *de benef. d. 6. p. 8. n. 6.* dicat se approbare quia communis est, ait tamen *ibidem* contrariam; pro qua citat Zerol. *in pr. p. 1. v. beneficium, §. 4.* non levi niti fundamento; adeòque probabile esse non obligari aliquem ob neglectam illam promotionem cedere beneficio, quovis per sententiam obligetur; eò quod hæc privatio revera sit propria pœna, ut pro certo tenet Duar. *l. 5. de l. c. 5. n. 8. & c. 2. n. 10.* tum quia irrogatur ob delictum neglectorum ordinum; tum quia privat iure quæsito in beneficio, quod jus independens est à susceptione ordinum, ne aliàs teneretur non suscipiens ordinis restituere omnes fructus illo anno perceptos; quod est contra communiorem. Sed neque hæc obligatio deducti possit ex *c. licet canon. de elect. in 6.* dum ibi dicitur: *Quod si infra annum promotus non fuerit, Ecclesiâ sibi commissâ, nullâ etiam præmissâ monitione, sit præsentis auctoritate canonis privatus:* cum, ut Garca *p. 11. c. ult. n. 30.* ista verba: *nullâ præmissâ monitione,* referenda sint ad promotionem, non ad privationem, ita ut sensus sit, si promotus non sit intra annum, etiam nullâ præmissâ monitione, Ecclesiâ commissâ sit privatus. Adde, quòd & aliàs dici possit idem de privato ipso iure ob alia crimina, puta heresis, simonia, beneficium concedi sub illa conditione, ne illa delicta committantur; illis verò commissis, beneficii collationem annullari, quod est contra communiorem.

2. Quòd minus verò incuratur hæc privatio, facit legitimum impedimentum, v. g. infirmitas vel absentia Episcopi (in quo tamen casu, si Episcopus det licentiam, ut ab alio Episcopo promoveri possit, te fore in culpa, si non promovearis.) Item quoties ex parte Episcopi provenit impedimentum, debere te ad vitandas lites protestari, te paratum esse ad suscipiendos ordines, ait Castrop. *loc. cit. n. 9.* Item si ob irregularitatem, vel aliud impedimentum canonicum, cujus dispensationem tentatam obtinere nequis, non promovearis, etiam si talis irregularitas tuâ culpâ contracta, modò eâ intentione contracta non sit, ut ab Ordinibus suscipiendis impediaris; quia posita irregularitate jam es legitime impeditus, neque per te ipsum stat, quò minus promovearis; quòd verò culpam commissis in contrahenda irregularitate, est per accidens, cum non contigerit ex intentione ea, ut ab Ordinibus impediaris; aliàs enim etiam privandus esse beneficium, si ob infirmitatem tuâ culpâ contractam

impe-

impediatis ab Ordinibus, Castrop. loc. cit. n. 19, citans Garc. p. 3. c. 4. n. 6. Rebuff. in pr. tit. de non promotis intra annum. n. 80. Iess. de just. l. 2. c. 34. n. 100. contra gl. in cit. acum licet canon; Azor. p. 2. l. 7. c. 16. q. 11. Diaz. pract. p. 5. c. 53. n. 3. apud eundem Castrop. censentes contrarium, ubi impedimentum canonicum tuã culpã contractum, item, quod ex dictis sequitur, si ob illiteraturam rejiciaris ab Episcopo ab Ordinibus, esto, in discendis literis negligens fueris; quia non ob negligentiam hanc, sed ob negligentiam immediatam suscipiendi Ordinis, privandus quis est beneficio. Castrop. loc. cit. n. 11, citans Garc. ubi autẽ, testantem sic respondisse S. Congregationem. Ac denique evitabitur dicta privatio, si tunc dispensatum quod ad obligationem suscipiendi intra annum; cessat enim tunc culpa, quam supponit ista privatio; c. commissã, de elect. in 6. Castrop. loc. cit. n. 7. hanc autem dispensationem solum Papa concedere potest, & ex ejus commissione Episcopus in unico casu; nempe ob studium ad septennium, & septennio completo intra annum sacerdos; Cast. op. loc. cit. n. 8. meritò dubitans, num hæc potestas subtracta Episcopis per Trident. quod se fusè disputabile ait, tr. 7. d. 3. p. 9. §. 9. n. 8. & 9.

Quaestio 186. An, & qualiter vacent beneficia ob non residentiam?

Respondeo: de hoc quoque satis dictum aliàs, ubi de residentia parochorum, vide lott. l. 3. q. 27. per tot. & Hurtad. integ. lib.

Quaestio 187. An, & qualiter vacet beneficium ob non gestationem habitus clericali?

Respondeo: quidquid de hoc fuerit olim (dum jure communi non vacabat beneficium per delationem publicam, & continuatam habitus vel vestium laicalium, sed tales, postquam moniti non cessassent, suspendebantur dumtaxat ad certum tempus, vi Clem. II. de vita & honestate clericorum. & Trid. sess. 14. c. 6. Gonz. gl. 15. n. 55. citans Bern. Diaz. in praxi criminali. c. 75. per tot. Castrop. h. paulò post citand.) hodie tamen secus est; quia per constitutionem Sixti quinti incipientem: cum sacerdotiam sub dato 5. Idus Januar. 1588. jubentur clerici beneficia quæcunque habentes etiam, alii clericali titulo pensiones super quibuscunque bonis Ecclesiasticis obtinentes gestare clericalem tonsuram, & habitum clericalem, & milites pensionibus, vel fructibus, vel aliis bonis Ecclesiasticis gaudentes, incidere in militari habitu regulari, sive militiae approbatæ convenienti; alioquin omni beneficio, pensione, vel jure, quod habent ad beneficia, privantur; & sine omni monitione, citatione, judicis decreto aut ministerio, ipso facto privati declarantur; ita ut ipsa beneficia vacare, & pensiones extinguere, & fructus vel alia bona Ecclesiastica cessare dicantur, Azor. p. 2. l. 7. c. 17. q. 1. §. decimum septimum. Gonz. loc. cit. n. 56. Lott. l. 3. q. 27. n. 19. & l. 1. q. 42. n. 42. Castrop. tr. 13. de benef. p. 2. §. 8. n. 19. Barbof. juris Ecclesiast. l. 3. c. 14. n. 63. licet itaque ex suppositione, quod contra dictam constitutionem peccatum sit, virtus illius in privando controversi nequeat sub prætextu, quod ea non sit usu recepta, ut determinavit Rota in Tullensi pensionis, 21. Aprilis, 1621. Lott. loc. cit. n. 92. contra Garc. n. 7. c. 1. n. 24. licet etiam hujusmodi objectus utcumque in nega-

tiva consistens probari posset per testes, concludentes, fieri non posse quod tales incessanter in habitu & tonsura; quin ipsi scivissent vel viderent propter continuam conversationem (qui est legitimus modus probandi negativam per testes. Lott. n. 93. juxta Bart. & cit. Rota decif.) nihilominus tamen ad hunc effectum ita instruenda est probatio, ut concludat ad abjectionem, & quodammodo ad despectum Ordinis clericalis per incessum videlicet in habitu laicali, in locis publicis, & perpetuo frequentibus, & (ut addit Barbof. loc. cit. ex Farinac. in praxi criminali p. 1. q. 8. n. 68. Navar. & c. tanto tempore, ut communi opinione reputentur laici) & sine rationabili causa. Barbof. ibidem Lott. n. 96. & sic ferè explicatur in cit. clement. 2. de vita & honestate cleric. a qua non esse dubium, quia interpretacionem accipiat sanctio illa Sixti V. ait Lott. loc. cit. Ac proinde jam facillè elideretur hujusmodi probatio, ubi reus exciperet de rationabili causa aliqua, puta timoris, ut gl. in cit. clement. V. rationabilis, Lott. n. 97. & 98. Neque etiam attenditur incessus in publicum in tali habitu laicali, si joco, aut amenitatis gratiã id contingeret; ut Cardin. in cit. Clem. n. 4. Lott. n. 99. Hinc inquam concludit, ut ait idem Lott. n. 92. eum aggregi provinciam difficillimam, & fore inexticabilem, qui ex hoc capite, nimirum commissi delicti contra dictam Sixti V. constitutionem, impetraret beneficium. Requirit etiam, dum beneficium ex hoc capite impetratum, ut coram Executore apostolico citetur possessor beneficii; aliàs, esto, probetur illum publicè habitum laicalem detulisse, processus sit nullus, & possessor manutenendus in possessione, ait Barbof. loc. cit. probari fusè à Sperello paulò post citando n. 20. & seq. Porro tamen si clericus incidens in habitu laicali amittat beneficia (etiam ut Navar. loc. cit. n. 7. apud Barbof. ante sententiam declaratoriam; Quin & ut Sperell. decif. fori Ecclesiastici. decif. 66. nu. 19. apud eundem Barbof. teneretur in foro conficientis dimittere beneficium; & ante illam dimissionem non sit absolvendus, etiam si sit persona gravis, & promittat dimittere, vel imminet dies paschalis; vel sit spes obtinenda dispensationis) requirit tamen sententiam declaratoriam ad hoc, ut amittat fructus, & quod hos ante dictam sententiam non teneatur restituere, tradit Barbof. loc. cit. ex Gratian. discept. forensi. c. 441. Achil. de Grass. decif. unica. de penis. Vivald. in candelab. auro. tit. de habitu cleric. q. 3. & c. Nec exinde, quod talis amittat beneficia, perdere etiam privilegium clericale aut canonis; si quis suadente. ibidem, ait Barb. citans Navar. ubi ante. n. 8. & 10. Gonz. gl. 5. §. 5. n. 7. nec incurrere inhabilitatem, ut possit præsentari. Barb. ex Navar. loc. cit. n. 12.

Quaestio 188. An, & qualiter vacent beneficia exinde, quod is, qui habet incompatibilia, non vult Ordinario ostendere titulum dispensationis, quo illa possidet?

Respondeo: vacare ipso jure per non ostensionem tituli seu dictæ dispensationis, postquam monitus fuerit juxta c. ordinarii. de off. judicis ordin. in 6. asserunt Gonz. gl. 15. n. 62. Castrop. cit. d. 6. p. 2. §. 8. n. 13. Barbof. loc. cit. n. 34. citans plures alios. Ad quos intelligendum notanda sunt sequentia. Quod si justo impedimento cessante, requisiti intra tempus sibi juxta facti qualitatem præfigendum dispensationem papalem non exhibuerint, ordina-